

INOVAREA ȘI TRANSFERUL TEHNOLOGIC

Dr. Ghenadie CERNEI

A. Evaluarea stării actuale de lucruri

Situația în domeniul inovării și transferului tehnologic se caracterizează prin faptul că atât punctele forte, cât și neajunsurile sunt moștenite de la mediul de cercetare, fiind amplificate de către societate (inclusiv componenta economică).

Punctele forte:

1. Ultimei 2 ani s-au făcut eforturi impunătoare pentru a crește încrederea față de cercetarea în Republica Moldova și rezultatele obținute.

2. Mediatizarea cazurilor de succes trezește interesul societății față de inovații.

3. Procesul de inovare și transfer tehnologic lansat în 2005 începe a da rezultate, inclusiv prin faptul că mulți dintre cercetători conștientizează faptul că rezultatele obținute pot fi comercializate, iar unii dintre ei pătrund în esența metodelor și mecanismelor de comercializare.

4. Crearea infrastructurii inovaționale *PST Academica* și *Incubatorul inovațional Inovator* condiționează posibilități de lansare și creștere a afacerilor inovaționale atât în baza cercetărilor efectuate de savanții Republicii Moldova, cât și a celor aduse de peste hotare.

5. Agenția de Inovare și Transfer Tehnologic pune accente pe implementarea rezultatelor cercetării care pot fi ulterior comercializate, fiind susținută în acest proces de către conducerea AȘM.

6. Dezvoltarea parteneriatelor de cercetare creează condiții de apariție a parteneriatelor în domeniul I&TT.

7. Numirea persoanelor responsabile de I&TT în institutele de cercetare și instruirea lor va permite petrecerea auditului tehnologic în bază regulată, dar și selectarea rezultatelor cu potențial de comercializare la o etapă incipientă.

8. Altele.

Neajunsuri:

1. Infrastructura dezvoltată a inovației și a transferului tehnologic slab dezvoltată.

2. Nivelul jos al pregătirii rezultatelor cercetărilor pentru implementare.

3. Nivelul jos de încredere față de rezultatele științei autohtone.

4. Legătura nesatisfăcătoare între știință și mediul de afaceri.

5. Mediatizarea insuficientă a rezultatelor cercetărilor.

6. Relația nesatisfăcătoare între cercetarea din Republica Moldova și cercetarea mondială.

7. Înțelegerea slabă a esenței afacerilor în mediul de cercetare.

8. Orientarea spre finanțări bugetare, dar nu spre dezvoltarea afacerilor inovaționale.

9. Lipsa stimulenților în implementarea afacerilor inovaționale.

10. Lipsa mecanismelor de monitorizare a dinamicii rezultatelor cercetărilor, inclusiv la nivel de institute, cercetători.

B. Oportunitățile și amenințările pentru dezvoltarea domeniului, inclusiv influența factorilor externi

Principala amenințare este lipsa rezultatelor pe perioadă unui timp îndelungat. Aceasta poate duce la pierderea încrederii societății față de capacitatea de cercetare-inovare, ce ar conduce la micșorarea finanțării, precum și a altor forme de susținere a acestui proces.

În ce privește oportunitățile, este de menționat faptul că, în condițiile crizei economice globale, toate țările pun

accent pe inovarea economiei, stimularea apariției IMM-urilor inovaționale, același lucru fiind posibil de a-l lansa și în Republica Moldova.

C. Formularea obiectivelor pentru Republica Moldova pe termen mediu (5-6 ani)

9. Dezvoltarea continuă a infrastructurii inovaționale.

10. Sporirea numărului de IMM inovaționale – dublare în fiecare an din următorii 5 ani.

11. Implementarea statisticilor inovaționale.

12. Creșterea indicatorilor de statistică inovațională a Republicii Moldova până la nivelul minim al statelor UE.

13. Asigurarea în continuare a implementării rezultatelor cercetării și a transferului tehnologic.

D. Elaborarea recomandărilor și a posibilelor soluții de dezvoltare pe termen mediu (5-6 ani)

Printre măsurile de evoluție pozitivă a situației pot fi menționate următoarele:

1. Instruirea continuă a persoanelor responsabile de I&TT din institute;

2. Comunicarea continuă și evaluarea în funcție de numărul și calitatea proiectelor de TT;

3. Evaluarea și descoperirea celor mai puternice direcții de cercetare a sistemului A.Ș.M.;

4. Elaborarea propunerilor de prioritizare a acestor direcții în cadrul A.Ș.M., inclusiv prin finanțare specială;

5. Dezvoltarea prioritară a proiectelor de TT cu potențial de:

- produceri orientate spre export
- tirajare pe teritoriul RM și în afara țării

6. Obținerea unor efecte economice rapide pentru a asigura evidentierea cazurilor de succes;

7. Definirea de direcții principale (în baza evaluării care se va efectua):

- cele mai "tari" direcții de cercetare
- direcții de cercetare importante pentru economia RM
- altele

8. Monitorizarea programelor de cercetare aplicată;

9. Evidența cercetătorilor și a rezultatelor obținute de ei;

10. Diagnostica proiectelor cu potențial de TT;

11. Monitorizarea proiectelor de TT timp de 5 ani după finalizarea lor;

12. Dezvoltarea proiectelor de TT prin intermediul incubatoarelor inovaționale și a parcurilor științifice, creând mase critice de activitate inovațională;

13. Stabilirea parteneriatelor cu parcuri industriale, incubatoare de afaceri din alte țări;

14. Munca continuă cu cercetătorii în vederea selectării proiectelor pentru TT;

15. Suportul și pregătirea pentru *spin-off*;

16. Stimularea creării de IMM inovative;

17. Atragerea reprezentanților businessului real în evaluarea potențialului economic al proiectelor de TT;

18. Crearea condițiilor de îmbunătățire a accesului la tehnologiile de transfer tehnologic prin fondarea unui *Centru de instruire continuă*, unde vor fi antrenați masteranzii și doctoranzii Universității academice;

19. Dezvoltarea programelor de colaborare cu organismele internaționale în domeniul inovațiilor și transferului tehnologic;

20. Programe de dezvoltare instituțională și transfer tehnologic;

21. Preluarea experiențelor altor țări în domeniul I&TT;

22. Implementarea statisticilor inovaționale (împreună cu IEFIS), inclusiv a indexului de implementare orientat spre măsurarea rezultatului practic al cercetării;

23. Implementare de proiecte de I&TT.

E. Identificarea posibilităților de participare a comunității științifice la implementarea soluțiilor propuse

14. Implicare în toate activitățile preconizate.